

ULYSSES S. GRANT

Születés:

Point Pleasant, Ohio,
1822. április 27.

Párt:

Republikánus Párt

Választási győzelem:

1868, 1872

Házastárs:

Julia Boggs Dent (1826–
1902)

Halál:

Mount McGregor, Wil-

Agátlásos, visszahúzódó, szemérmes ohioi katonatiszt a nyugati helyőrségekben annyira vágyódott felesége, Julia Boggs Dent és négy gyermekük után, hogy az itálban keresett vigaszt. Ezért elbocsátották, s a civil életben minden vállalkozásában tökéletes kudarcot vallott. Az amerikai polgárháború idején (1861–1865) azonban visszatért az északi hadseregbe, s ahol megjelent,

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK 18. ELNÖKE

ULYSSES S. GRANT

1869. MÁRCIUS 4.–1877. MÁRCIUS 4.

A HARMADIK HÁBORÚS HŐS A FEHÉR HÁZBAN A VILÁGTÖRTÉNELEM EGYIK LEGSIKERESEBB TÁBORNOKA VOLT. LINCOLN ÍGY NYILATKOZOTT RÓLA: „GRANTBEN A TÖKÉLETES HIDEGVÉR ÉS A MAKACS CÉLTUDATOSSÁG A NAGY DOLOG! [...] NEM KÖNNYEN IDEGESÍTHETŐ FEL, ÉS OLYAN A HARAPÁSA, MINT A BULDOGÉ. HA EGYSZER VALAMIBE BELEMÉLYESZTETTE A FOGÁT, NEM LEHET LERÁZNI!”

A polgárháborúban Ulysses S. Grant tette a legtöbbet az unió győzelmének kivívásáért a konföderáció felett. Amikor egy vesztes csata után többen a leváltását követelték, Lincoln kiállt mellette: „Nem nélkülözhetem ezt az embert.” 1868-ban, 46 évesen az USA egyik legfiatalabb elnöke lett.

1865. május 21-én, a richmondi ütközet előtt Grant a térképet tanulmányozza egyik tisztje válla fölött áthajolva. A polgárháború első éveiben a nyugati folyók mentén aratott győzelmei tették országszerte ismertté a nevét. Ez azonban mit sem változtatott a viselkedésén: egyszerű katonai egyenruhát viselt, fittyet hányt a protokollra, továbbra is ugyanúgy vezette a csapatait, maga írta a parancsait, nem törődött a veszéllyel, és elhitette az embereivel, hogy nem veszíthetnek. Később, a keleti hadszíntéren aratott győzelmei után egyenesen az unió megmentőjeként üdvözölték.

ott a rend mintegy varázsütésre helyreállt, és sorra aratták a győzelmeket. 1865. április 9-én Appomattox törvényszéki épületénél

Robert E. Lee tábornok, a déli főparancsnok Grant előtt kapitulált. A nagylelkű győztes közölte saját katonáival, hogy „a háború befejeződött, a lázadók újra honfitársaink, s legjobb lenne, ha a győzelem feletti örömet azzal jeleznénk, hogy minden demonstrációt mellőzünk”.

Miután 1868-ban elnökké választották, kijelentette: „Nem akartam elnök lenni, és sohasem bocsátottam meg magamnak, hogy ennek érdekében lemondtam a hadsereg parancsnokságáról. De nem tehettem mást. Kitüntetéseimet és lehetőségeimet a Republikánus Pártnak köszön-

hettem, és ha a nevemre van szükségük, át kell engednem nekik.” A tehetséges katonatiszt nem értett a jogi kérdésekhez, nem ismerte az alkotmányt, s kabinetjébe nem tapasztalt politikusokat, hanem korrupt barátokat és rokonokat választott. A politikai kezdeményezést át-

gedte a Kongresszusnak. Néha meg sem jelent a kabinet ülésein, amelyeket ő hívott össze. Ő maga becsületes maradt – de rendkívül korrupt kormányzatot hozott létre.

Elnöksége idején került sor az egykori rabszolgatartó tagállamok „rekonstrukciójára”: katonai megszállással és a feketék teljes körű politikai jogainak biztosításával délen republikánus bábállamokat hoztak létre, amelyeket a fehér lakosság többsége nem támogatott. A Kongresszus követeléseinek formális teljesítése után azonban fokozatosan minden déli államban helyreállt a helyi konzervatív, demokrata párti fehér elit uralma. A rekonstrukció következménye így a feketékkel szembeni gyűlölködés és csaknem száz éven át tartó elnyomás volt.

Külügyekben Grant hallgatót óvatos külügyminiszterére, Hamilton Fishre, s békére törekedett az indiánokkal is. Mégis elnöksége idején került sor a leghíresebb indiánháborúkra. Reformkísérletei sorra elbuktak, s ellenfelei számtalan hivatali visszaélésre, sikkasztásra és pénzügyi botrányra derítettek fényt. Grant ezért nem indult harmadszor az elnökválasztáson. Öregkorára újra elszegényedett, s csak az mentette meg, hogy kiderült: kiváló író. A mértéktelen szivarozás miatt kifejlődött nyelvrákkal küszködve készítette el utolsó éveiben polgárháborús emlékiratait, minden idők egyik legszínvonalasabb hadtörténeti művét. ♦

„Az volt a szerencsém vagy balsorsom, hogy a végrehajtó hatalom feje lettem bármilyen korábbi politikai gyakorlat nélkül – írta emlékirataiban. – A háború és a politika annyira különböző.” Grant történetének tanulsága, hogy a katonai dicsőség nem mindig jár együtt az elnökséghez szükséges képességekkel.

